

Motion till riksdagen 2025/26:169

av Jamal El-Haj (-)

Arabiskans betydelse i världen och Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att erkänna arabiskan som ett av de viktigaste minoritetsspråken i Sverige, med en tydlig plats i utbildning, forskning och samhällsliv, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja och utveckla undervisning i arabiska på alla nivåer – från grundskola till universitet – för att stärka integration, kulturutbyte och internationell kompetens och tillkännager detta för regeringen.

Arabiskans betydelse i världen och Sverige

Arabiska är ett av världens äldsta och mest spridda språk. Det tillhör den semitiska språkfamiljen, som har en historia på flera tusen år. De äldsta semitiska språken, som akkadiska, kan spåras tillbaka till omkring 2500 f.Kr. – vilket innebär att arabiska bär på en arvstradition som sträcker sig över mer än 6 000 år. Denna långa historiska kontinuitet gör arabiskan till ett av de mest centrala språken i mänsklighetens kulturarv.

Arabiskans historiska roll

Arabiskan har sedan 600-talet e.Kr. fungerat som språk för vetenskap, filosofi, medicin och kultur. Under den islamiska guldåldern (700–1200-talet) översattes stora delar av den antika världens litteratur, från grekiska och persiska till arabiska. Genom arabiska bevarades och utvecklades kunskaper inom matematik, astronomi, medicin och filosofi, som senare fördes vidare till Europa. Begrepp som algebra (al-jabr), siffror och nollan förmedlades genom arabiskan och är i dag centrala för modern vetenskap och teknik.

Även i religiöst och kulturellt hänseende har arabiskan en särställning. Koranen är skriven på arabiska, vilket gör språket heligt för över en miljard muslimer. Men

arabiskan är inte enbart ett religiöst språk – den har också varit ett litterärt och poetiskt språk med tusenåriga traditioner.

Arabiska i Europa och Sverige

Arabiska har haft en plats på europeiska universitet sedan renässansen. I Sverige introducerades undervisning i arabiska redan på 1500-talet. Vid Uppsala universitet började man undervisa i språket under denna tid, med personer som Johannes Matthiae och senare Johan Gabriel Sparwenfeld som framstående föregångare. Sparwenfeld reste i Mellanöstern och samlade in arabiska handskrifter, vilket bidrog till att sprida språkkunskap i Sverige.

Även Lunds universitet, grundat 1666, inkluderade undervisning i orientaliska språk såsom arabiska. Anledningen var främst teologiska studier, där arabiskan ansågs nödvändig för en djupare förståelse av hebreiska och andra semitiska språk. Detta visar att arabiskan inte är ett nytt inslag i Sverige, utan tvärtom har en lång akademisk tradition här.

Många språk har tagit upp ord från arabiskan, vilket vittnar om språkets historiska spridning och inflytande. Engelskan har ord som sugar (sukkar), cotton (qutn), alcohol (al-kuhl) och coffee (qahwa). Spanskan är ännu mer präglad av arabiskan, eftersom den iberiska halvön under flera sekler hade omfattande arabiskt inflytande. Ord som aceituna (oliv), almohada (kudde) och azúcar (socker) kommer från arabiska.

Även svenskan har tagit in arabiska ord, ofta via andra språk. Exempel är siffra (från sifr), alkohol, socker, koffein och magasin (makhzan). Detta påminner oss om att språk alltid utvecklas genom kontakt, handel och kulturutbyte. Arabiskan är därmed inte enbart ett språk som talas av många invandrare i Sverige i dag, utan också en del av vårt gemensamma språkliga arv.

I dag är arabiska ett av de största språken i Sverige vid sidan av svenska. Enligt olika uppskattningar är det nu det största modersmålet efter svenskan. Det innebär att arabiskan inte längre bara är en del av Sveriges akademiska historia, utan också av dess samtid och framtid. Språket används i skolor, föreningar, medier, litteratur och kulturuttryck. Detta gör arabiskan till en viktig resurs för mångfald, kulturutbyte och internationella kontakter.

Att uppvärdera arabiska språket är också att värna utbildning och integration. Genom att stärka arabiskans ställning i skolor, folkbildning och forskning kan vi både inkludera en stor grupp människor och samtidigt dra nytta av den språkliga rikedom som finns i landet.

Arabiskan är ett språk med djupa rötter i världshistorien, med påverkan på vetenskap, religion, kultur och språk. I Sverige har det undervisats sedan 1500-talet, och i dag är det ett av våra största modersmål. Genom att erkänna arabiskans betydelse och stärka dess roll i utbildning och samhälle stärker vi både vår historia och vår framtid.

Jamal El-Haj (-)